

การศึกษาประสิทธิผลการเล่นไวโอลินระดับพื้นฐาน ด้วยวิธีการร้องโน้ตสากลแบบโดย้ายที่

A study of effectiveness of learning basic violin playing
by using "movable do" method

นัตรวลี ทองคำ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบเรียน และแบบฝึกการเล่นไวโอลิน โดยใช้วิธีการร้องโน้ตแบบโดย้ายที่ และเพื่อศึกษาประสิทธิผลของการเล่นไวโอลิน โดยใช้การร้องโน้ตแบบโดย้ายที่ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนอายุ 13-15 ปี ที่เรียนไวโอลินในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย จำนวน 20 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนจำนวน 5 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนแบบฝึกหัดการเขียน การร้องโน้ต และการเล่นไวโอลิน โดยการใช้โน้ตสากลแบบโดย้ายที่ บทเพลงฝึกหัดสำหรับการเล่นไวโอลินระดับพื้นฐาน แบบทดสอบระหว่างเรียน และหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบฝึกหัดการร้องโน้ตสากลแบบโดย้ายที่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 5 คน สามารถเล่นบทเพลงที่กำหนด ทั้งระดับเสียงและจังหวะในระดับถูกต้องมากถึงถูกต้องมากที่สุด โดยมีนักเรียนที่เล่นบทเพลงได้ในระดับถูกต้องมากที่สุดจำนวน 4 คน และนักเรียนที่เล่นบทเพลงได้ในระดับถูกต้องมากจำนวน 1 คน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ นักเรียนจำนวนร้อยละ 70 ของจำนวนผู้เรียนที่เรียนจากแบบฝึกหัดการร้องโน้ตสากลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถเล่นบทเพลงที่กำหนด ทั้งระดับเสียงและจังหวะในระดับถูกต้องมากถึงถูกต้องมากที่สุด

คำสำคัญ: ไวโอลินระดับพื้นฐาน โน้ตสากลแบบโดย้ายที่ ประสิทธิภาพ

¹ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ศิลป์ วิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ

Abstract

The purpose of this experimental research were to develop the violin exercises using the method of singing movable Do and to study the efficiency of the violin playing that used the violin exercises that was developed by the researcher. The sample group consisted of five violin students, ages 13 to 15, from Chiang Rai, Thailand, selected by purposive sampling. The research instruments used in this study included lessons, exercises, singing (using movable Do), songs and playing at the beginner level, and tests that were prepared by the researcher. Data analysis is indicated by mean, standard deviation and percentage. Results showed that all 5 students who learned to play violin by using this method could play the assigned pieces correctly, four excellently and one a little less well. Therefore, the hypothesis was confirmed that 70% of students who used this method of study achieved excellent results.

Keywords: Basic violin, Movable *do*, Efficiency.

บทนำ

ดนตรีคือภาษาสากล ที่ผู้ประพันธ์เพลงสามารถถ่ายทอดความรู้สึกของตนเองผ่านโน้ตดนตรี สิ่งสำคัญที่สุดในการเรียนดนตรี คือ การอ่านโน้ตดนตรีได้ ดังนั้นจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนดนตรีในระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังเช่น “โคดาย (Kodaly) มีความเชื่อว่าความสามารถในการอ่านและเขียนโน้ตเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนศิลปะดนตรีทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ดนตรี การวิเคราะห์เพลง การแต่งเพลง หรือการปฏิบัติบรรเลงดนตรี” (ธวัชชัย นาควงษ์, 2541: 1)

ไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีตะวันตกที่จัดอยู่ในกลุ่มเครื่องสาย (String Instruments) เป็นเครื่องดนตรีที่มีขนาดเล็ก และเสียงสูงที่สุด เกิดเสียงโดยการใช้คันชัก (Bow) การเล่นไวโอลินไม่เหมือนกับการเล่นเครื่องดนตรีที่มีลิ้นนิ้ว เช่น เปียโน หรือคีย์บอร์ด ซึ่งมีการกำหนดระดับเสียงไว้อย่างถูกต้องแล้ว เพราะไวโอลินเป็นเครื่องสายที่ไม่มีบาร์ (Bar) จึงเป็นการยากที่จะเล่นระดับเสียงที่ถูกต้อง นอกจากนั้นการวางตำแหน่งนิ้วบนสายไวโอลินยังมีความแตกต่างกัน เนื่องจากโน้ตเพลงมีระยะห่างกันทั้งเต็มเสียง (Tone) และครึ่งเสียง (Semitone) ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะให้เด็กสามารถคิดเสียงต่างๆ เหล่านี้ได้

ปัจจุบันการเรียนไวโอลินเริ่มเป็นที่แพร่หลาย สถาบันดนตรีที่เปิดสอนไวโอลินส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีการเรียนการสอนแบบซูซูกิ (Suzuki Method) ซึ่งวิธีการนี้สามารถใช้ได้ผลดีกับเด็กที่เริ่มเรียนตั้งแต่ 3-5 ขวบ เพราะเป็นการสอนโดยให้เด็กจำและเลียนแบบเด็กเหล่านี้สามารถเล่นบทเพลงได้ดีมาก แต่ส่วนใหญ่จะไม่ชอบอ่านโน้ต อ่านโน้ตช้าหรือไม่สามารถอ่านโน้ตสากลได้ ทำให้เกิดปัญหาเมื่อเด็กเริ่มเรียนเพลงในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น ครูส่วนใหญ่จึงได้พยายามหาแบบฝึกหัดการอ่านโน้ตเพิ่มเติมให้แก่เด็ก เช่น Essential Elements for Strings และ Strictly Strings เป็นต้น แม้แบบฝึกหัดทั้งสองเล่มนี้จะช่วยในเรื่องของการอ่านโน้ตโดยตรง แต่จากการสอบถามอาจารย์ที่เคยสอนเด็กโดยใช้แบบฝึกหัดเล่มนี้ ได้รับคำตอบว่า เด็กสามารถอ่านโน้ตได้ แต่ยังขาดเรื่องของอารมณ์เพลง (Musically) ดังนั้นจึงได้ใช้สอนควบคู่กับหนังสือเรียนซูซูกิ ซึ่งเน้นเรื่องของอารมณ์เพลงมากกว่า

จะเห็นได้ว่าในที่สุด ความสามารถในการอ่านโน้ต เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนดนตรี โคดาย (Kodaly) (อ้างถึงใน อนุรุธ สุทรจิตต์, 2537: 12) ได้กล่าวไว้ว่า “การเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีจะเริ่มต้นหลังจากการศึกษาวิชาเบื้องต้นด้านทฤษฎีดนตรีก่อน 1 ปี ซึ่งได้แก่ การอ่านและเขียนโน้ตดนตรี และการฝึกการฟังเพื่อพัฒนาด้านจังหวะโดยใช้การร้องมาช่วย หลังจากนั้นเด็กจึงพร้อมที่จะเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี” อย่างไรก็ตาม โน้ตดนตรีเป็นเพียงสื่อสำหรับนักดนตรีเพื่อให้เล่นบทเพลงได้เท่านั้น แต่ในเรื่องของอารมณ์เพลง (Musically) เป็นเรื่องที่ต้องมีการตีความบทเพลงและถ่ายทอดความรู้สึกนั้นออกมา โคดาย (Kodaly)

(อ้างถึงในณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537: 32) กล่าวว่า “นักดนตรีสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากบทเพลงมาเป็นเสียงดนตรีได้โดยใช้การร้องช่วยในการเล่นของตนให้ดีขึ้น และนักดนตรีที่ดีควรสามารถมโนภาพจากโน้ตเพลงได้ว่า เมื่อบรรเลงเพลงนั้นแล้วเสียงจะเป็นเช่นไร ก่อนการบรรเลงจริงด้วยเครื่องดนตรีของตน” ดังนั้นจุดประสงค์หลักของการสอนดนตรีแบบโคดาย คือ ต้องการให้เด็กได้ยินแนวทำนองก่อนการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี

ดังนั้นเมื่อการร้องเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนดนตรีเพื่อฝึกในเรื่องของการอ่านโน้ต บทเพลงเริ่มต้นที่เหมาะสมสำหรับเด็กควรจะเป็นบทเพลงที่เด็กมีความคุ้นเคย และเข้าใจง่าย โคดาย (Kodaly) (อ้างถึงใน ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537: 33) ได้กล่าวอีกว่า “วิถีทางที่ดีที่สุดในการสอนดนตรีสำหรับเด็กคือ การเรียนรู้เพลงพื้นเมืองของตนเอง เมื่อเด็กมีความเข้าใจเพลงพื้นเมืองของตนแล้ว นั่นหมายถึงสามารถอ่านและเขียนโน้ตได้แล้ว เด็กจึงจะเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นเมืองของประเทศอื่นๆ”

การอ่าน การร้องและการเล่นโน้ตสากล สามารถทำได้ 2 วิธี คือ การอ่านแบบโดยอยู่กับที่ (Fixed do) และการอ่านแบบโดยย้ายที่ (Movable do) การอ่านโน้ตแบบโดยอยู่กับที่เป็นการอ่านโน้ต โด เร มี ฟา โซ ลา และที ตรงตามตัวอักษร C, D, E, F, G, A และ B ส่วนการอ่านโน้ตแบบโดยย้ายที่ เป็นการอ่านโน้ตตัวแรกของบันไดเสียง (Tonic) ให้เป็นโน้ตโด หรือโน้ตลา ไม่ว่าในบทเพลงนั้นจะอยู่ในบันไดเสียง (Key) ใดก็ตาม การอ่านโน้ตในลักษณะนี้จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะในเรื่องของการร้องเพลงในบันไดเสียงต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเล่นเครื่องดนตรีที่ไม่กำหนดระดับเสียง (Pitch) ตายตัวได้ ดังเช่น ธวัชชัย กล่าวว่า “การร้องเพลง หรือการร้องโน้ตจะช่วยฝึกให้เด็กคุ้นชินกับช่วง (Intervals) ต่างๆ ทำให้เขาร้องไม่เพี้ยนและส่งผลให้หูไม่เพี้ยนด้วย” (ธวัชชัย นาควงษ์, 2541: 8)

การสอนไวโอลินเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องของการอ่านโน้ตสากล และนำมาปฏิบัติกับเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องนั้น น่าจะสอนให้เด็กได้เรียนรู้โน้ตจากการร้องเพลงก่อนจะเป็นการดี เพราะถ้าเด็กสามารถอ่านโน้ตและร้องออกเสียง (Pitch) ได้อย่างถูกต้อง เขาก็จะสามารถเล่นไวโอลินตามเสียงที่เขาร้องได้ถูกต้องตามไปด้วย การใช้เพลงร้องในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการสอนก็น่าจะเป็นเรื่องที่เหมาะสม เพราะนอกจากในบทเพลงจะมีจังหวะที่ไม่ซับซ้อนแล้ว เด็กยังสามารถเข้าใจบทเพลงนั้นได้ดี ส่งผลให้เด็กสามารถเข้าใจเรื่องของอารมณ์เพลง (Musically) ได้

จากการศึกษาพบว่าผู้วิจัยหลายท่านทำสื่อการสอนเรื่องของการอ่านโน้ตสำหรับนักเรียนระดับพื้นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี เช่น เดชาชัย สุจริตจันทร์ (2549) ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคดายกับวิธีสอนปกติ” ผลการวิจัยพบว่า การเรียนโดยวิธีสอนของโคดายทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นสูงกว่า

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ และผู้เรียนมีเจตคติที่ดีกว่าการเรียนโดยวิธีสอนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับวรวิชัย จันท์เพ็ง (2549) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มศิลปะ สาระดนตรี เรื่อง ชลัศจรรย์เครื่องดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทิดไทยวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการสอนตามแนวคิดของโคคาย” ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้ตามแนวคิดของโคคายมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนตามแนวคิดของโคคาย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในงานวิจัยดังกล่าวจะใช้แนวการสอนดนตรีตามแนวคิดของโคคายจากการศึกษา ยังไม่พบว่ามีผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับการอ่านโน้ตแบบโดยย้ายที่ กับเครื่องดนตรีที่ไม่มีระดับเสียงตายตัวชัดเจน เช่น ไวโอลิน เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกหัดการร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่ โดยใช้เพลงร้องในระดับประถมศึกษา โดยนำมาทำเป็นโน้ตสากลแบบโดยย้ายที่ แล้วให้ผู้เรียนร้องโน้ตก่อนเล่นไวโอลิน โดยคาดว่าเมื่อใช้แบบฝึกหัดการร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่ที่สร้างขึ้นนี้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถเล่นได้โดยเสียงไม่เพี้ยนและจังหวะถูกต้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบเรียน และแบบฝึกการเล่นไวโอลินโดยใช้วิธีการร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการเล่นไวโอลิน โดยใช้วิธีการร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่

สมมติฐานการวิจัย

ผู้เรียนจำนวนอย่างน้อย 4 ใน 5 คน ที่เรียนแบบฝึกหัดการร้องโน้ตสากลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถเล่นบทเพลงที่กำหนด ทั้งระดับเสียงและจังหวะในระดับถูกต้องมากถึงถูกต้องมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เรื่องของการอ่านและร้องโน้ตสากลแบบโดยย้ายที่และรวบรวมความรู้จากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกหัดการร้องโน้ตสากลแบบโดยย้ายที่ รวมทั้งศึกษาเรื่องของจิตวิทยาในการสอนนักเรียนที่มีอายุ 13-15 ปี

2. วิเคราะห์เนื้อหาจากการทบทวนเอกสาร นำมากำหนดหัวข้อเรื่องที่จะทำการสอน กำหนดหัวข้อในการเรียนการสอนแต่ละคาบ กำหนดเวลา และจัดทำแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือ

สร้างแบบฝึกหัดที่ใช้ในงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาประสิทธิผลการเล่นไวโอลินระดับพื้นฐาน ด้วยวิธีการร้องโน้ตสากลแบบโดยายที่" ประกอบไปด้วย

1. บทเรียน 3 บท ได้แก่ บันไดเสียง C, G และ D Major
2. แบบฝึกหัดการเขียน การร้องและการเล่นบันไดเสียง อาร์เปจโจ (Arpeggio) และขั้นคู่ (Interval) ในบันไดเสียง C, G และ D Major
3. บทเพลงฝึกหัดในบันไดเสียง C, G และ D Major จำนวน 9 เพลง
4. แบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดทักษะของผู้เรียนหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนทั้ง 3 บทเรียน
5. แผนการสอนจำนวน 9 แผนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือในการวัดผล

1. แบบวัดระหว่างเรียนจำนวน 9 ชุด
2. แบบวัดหลังเรียนจำนวน 1 ชุด

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกหัดและเครื่องมือวัดผล

ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกหัดและเครื่องมือวัดผลให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพงษ์ วงษ์ดี อธิการบดีประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่

2. อาจารย์โอม จันเตยूर อาจารย์ประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่

3. อาจารย์สมชัย วัฒนาประสพสุข เจ้าของและผู้อำนวยการโรงเรียนดนตรีคอนแชร์โต เชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 5 การนำชุดการสอนไปทดลองใช้ก่อนการนำไปใช้จริง

ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบฝึกหัด โดยได้นำเอาเนื้อหาในบทที่ 1-3 ไปทดลองสอนนักเรียน ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 6 การนำชุดการสอนไปใช้จริง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนระหว่างวันที่ 7 พฤษภาคม-4 กรกฎาคม 2555 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนอายุ 13-15 ปี ที่เรียนไวโอลินในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 20 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนอายุ 13-15 ปี จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบฝึกหัดที่ใช้ในงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาประสิทธิผลการเล่นไวโอลินระดับพื้นฐาน ด้วยวิธีการร้องโน้ตสากลแบบโดยย้ายที่" ประกอบด้วย (1) เนื้อหา (2) แบบฝึกหัด การเขียน การร้องโน้ต และการเล่นไวโอลินโดยใช้โน้ตสากลแบบโดยย้ายที่ (3) บทเพลง ฝึกหัดการเล่นไวโอลินระดับพื้นฐาน และ (4) แผนการสอน
2. แบบวัดระหว่างเรียน และแบบวัดผลหลังเรียน ซึ่งเป็นลักษณะแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว ทำการสอนเป็นรายบุคคล (Private) ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนไวโอลิน ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย อายุ 13-15 ปี จำนวน 5 คน ดำเนินการทดลองดังนี้

- 1) ทำการทดลองทั้งหมด 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวม 9 ชั่วโมง
- 2) ทำการวัดผลระหว่างเรียน ทุกคาบ
- 3) ทำการวัดผลหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 10 โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสอนไวโอลินอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ให้คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence)

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาแบบเรียน และแบบฝึกการเล่นไวโอลินโดยใช้วิธีการร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่ ผู้วิจัยได้พัฒนาเนื้อหาในแบบเรียนโดยแบ่งเป็น 3 บทเรียน ได้แก่ บทที่ 1 บันไดเสียง C Major บทที่ 2 บันไดเสียง G Major และบทที่ 3 บันไดเสียง D Major ซึ่งในแต่ละบทเรียนประกอบด้วยลักษณะ วิธีการร้อง และเล่น ทั้งโน้ตบันไดเสียง (Scale) โน้ตอาร์เปจ (Arpeggio) และโน้ตขั้นคู่ (Interval) ส่วนแบบฝึกหัดการร้องโน้ต และการเล่นโน้ตลักษณะต่างๆ รวมถึงบทเพลงจะอยู่ควบคู่ไปกับเนื้อหา ซึ่งจะสัมพันธ์กับบันไดเสียงต่างๆ ในแต่ละบทเรียน

ประสิทธิผลของการเล่นไวโอลิน โดยใช้วิธีการร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่ สรุปได้ว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนเท่ากับ 161.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 11.88 คิดเป็นร้อยละ 89.55 สามารถแปลผลได้ว่า นักเรียนสามารถเล่นบทเพลงได้ ในระดับถูกต้องมากที่สุด ส่วนคะแนนเฉลี่ยรวมจากการประเมินหลังเรียนเท่ากับ 388.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 14.63 คิดเป็นร้อยละ 86.29 สามารถแปลผลได้ดังนี้คือ นักเรียนสามารถเล่นบทเพลงได้ในระดับถูกต้องมากที่สุด และจากการวิเคราะห์ผลคะแนนการทดสอบระหว่างเรียนเป็นรายด้านพบว่า ผลรวมคะแนนจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่นักเรียนทำได้ดีที่สุดคือ การเขียนชื่อโน้ตอาร์เปจเป็นตัวอักษรในบันไดเสียง C, G, D Major โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 15 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0 คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ การเขียนชื่อโน้ตเป็นตัวอักษรของบันไดเสียง C, G, D Major และการร้องและเล่นโน้ตอาร์เปจ ในบันไดเสียง C, G, D Major โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 14.80 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 คิดเป็นร้อยละ 98.66 และผลคะแนนรวมที่นักเรียนทำได้น้อยที่สุดคือ การร้องโน้ตและเล่นไวโอลินเพลง "โตะ เร มี" "Michael Row the Boat Ashore" "Baa Baa Black Sheep" ในบันไดเสียง C, G, D Major โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 31.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.27 คิดเป็นร้อยละ 70.22

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยตามสมมติฐานพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบฝึกหัด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 5 คน สามารถเล่นบทเพลงที่กำหนด ทั้งระดับเสียงและจังหวะในระดับถูกต้องมากถึงถูกต้องมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนักเรียนที่เล่นบทเพลงได้ในระดับถูกต้องมากที่สุดจำนวน 4 คน คือ ได้คะแนนเกินร้อยละ 80 และนักเรียนที่เล่นบทเพลงได้ในระดับถูกต้องมากจำนวน 1 คน คือ ได้คะแนนร้อยละ 77.40 การที่ได้คะแนนสูงอาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนการสอนแบบฝึกหัดการร้องโน้ตสากลแบบโดยย้ายที่ มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นทำความเข้าใจเรื่องการร้องโน้ตสากลแบบโดยย้ายที่ 2) ขั้นฝึกร้อง และเล่นไวโอลินในบันไดเสียงที่กำหนดบนบรรทัดห้าเส้น

3) ชั้นฝึกร้อง และเล่นบทเพลงจากแบบฝึกหัดที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของฮาร์เบอร์ (Harber, 1975 อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2548: 95) ซึ่งกล่าวว่า “การเรียนรู้ทักษะมี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นทำความเข้าใจ (Cognitive Phase) ขั้นฝึกหัดจนเป็นพฤติกรรมคงที่ (Fication Phase) และขั้นปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติ (Autonomous Phase) แสดงว่านักเรียนมีความเข้าใจเรื่องของระดับเสียงและจังหวะ เนื่องจากนักเรียนสามารถร้องเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งระดับเสียง และจังหวะก่อนการเล่นไวโอลิน ทำให้การปฏิบัติทำได้ง่ายและถูกต้องมากขึ้น

2. ผลรวมคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนพบว่า ผลการทำแบบฝึกหัดครั้งที่ 8 ได้ผลคะแนนสูงสุดคือ ร้อยละ 95 อาจเนื่องมาจากแบบฝึกหัดครั้งนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเล่นโน้ตอาร์เปจในบันไดเสียง D Major ซึ่งนักเรียนค่อนข้างคุ้นเคยเพราะเป็นการเริ่มสีจากสายเปล่า D และการวางรูปแบบนิ้วไม่ยาก อีกทั้งบทเพลงฝึกหัดเป็นบทเพลงที่คุ้นหู และจำง่าย จึงทำให้นักเรียนเรียนรู้ในแบบฝึกหัดนี้ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 34) กล่าวว่า “ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ที่อาจมีผลต่อการเรียนรู้ในอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งก็คือความรู้เดิมที่มีอยู่ จะช่วยเสริมให้เกิดการเรียนรู้ใหม่”

3. ผลรวมคะแนนจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนแยกเป็นรายด้านพบว่า ผลรวมคะแนนจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่นักเรียนทำได้ดีที่สุดคือ การเขียนชื่อโน้ตอาร์เปจเป็นตัวอักษรในบันไดเสียง C, G, D Major โดยมีผลคะแนนคิดเป็นร้อยละ 100 อาจเนื่องมาจาก เนื้อหาในบทเรียนนี้ไม่ยากมาก เพราะมีโน้ตเพียง 3-4 ตัวเท่านั้น การเรียงของตัวโน้ตไม่มีความซับซ้อน ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้ได้เร็วกว่าเนื้อหาในบทเรียนอื่น ส่วนการร้องโน้ตและเล่นไวโอลินเพลง “โด้ เร มี” “Michael Row the Boat Ashore” “Baa Baa Black Sheep” ในบันไดเสียง C, G, D Major มีผลคะแนนน้อยที่สุด โดยมีผลคะแนนคิดเป็นร้อยละ 70.22 อาจเนื่องมาจากนักเรียนบางคนไม่เคยได้ยินบทเพลงมาก่อน และยังไม่คุ้นเคยกับการเปลี่ยนบันไดเสียงของเพลง คะแนนจึงออกมาต่ำกว่าแบบฝึกหัดอื่น อย่างไรก็ตาม ผลคะแนนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

4. ผลคะแนนจากการประเมินหลังเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พบว่า ผลคะแนนจากการประเมินหลังเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ให้คะแนนนักเรียนคนที่ 1 แตกต่างกันมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.80 โดย ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ให้คะแนนมากที่สุดคือ 86 คะแนน รองลงมาคือผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ให้คะแนน 83 คะแนน และผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ให้คะแนนน้อยที่สุดคือ 73 คะแนน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ตั้งเกณฑ์ในการวัดผลของนักเรียนคนแรกให้อยู่ในระดับปานกลาง เผื่อไว้สำหรับนักเรียนคนอื่นๆ ที่อาจจะทำคะแนนได้มากหรือน้อยกว่านี้ จึงอาจทำให้ผลคะแนนออกมาต่ำกว่าผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นอยู่มาก

5. ผลคะแนนรวมจากการประเมินหลังเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญแยกเป็นรายด้านพบว่า ผลรวมคะแนนรวมจากการประเมินหลังเรียนที่นักเรียนทำได้ที่ดีที่สุดคือ การร้องโน้ตเพลง “โตรีมิ” “Michael Row the Boat Ashore” และ “Baa Baa Black Sheep” ในบันไดเสียง C, G, D Major โดยมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 86.66 อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้ฝึกร้องโน้ตเพลง เหล่านี้อยู่เสมอ ทำให้เกิดการจดจำช่วงเสียง และจังหวะได้ดี ดังที่ ธวัชชัย นาควงษ์ (2541: 8) กล่าวว่า “การร้องเพลง หรือการร้องโน้ตจะช่วยฝึกให้เด็กคุ้นชินกับชั้นคู่ต่างๆ ทำให้เขาร้อง ไม่เพี้ยนและส่งผลให้หูไม่เพี้ยนด้วย” ส่วนการเล่นไวโอลินเพลง “โตรีมิ” “Michael Row the Boat Ashore” และ “Baa Baa Black Sheep” ในบันไดเสียง C, G, D Major แม้ว่า มีคะแนนน้อยกว่าคือคิดเป็นร้อยละ 85.48 แต่ถือว่าเป็นคะแนนที่ใกล้เคียงกับการร้องโน้ตเพลง จึงเป็นไปได้ว่าการร้องโน้ตและจังหวะได้ถูกต้อง จะส่งผลให้การเล่นไวโอลินได้ดีขึ้น สอดคล้อง กับคำกล่าวของโคดาไล (Kodaly) (อ้างถึงใน ฌรูทส์ สุทธิจิตต์, 2537: 12) ที่กล่าวว่า “เด็กไม่ควรเริ่มเรียนเครื่องดนตรีก่อนที่จะเขาสามารถอ่านโน้ตดนตรีได้ การเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี จะเริ่มต้นหลังจากการศึกษาวิชาเบื้องต้นด้านทฤษฎีดนตรีก่อน ได้แก่ การอ่านและเขียนโน้ต ดนตรี และการฝึกฟัง เพื่อพัฒนาด้านจังหวะโดยการใช้การร้องมาช่วย หลังจากนั้นเด็กจึง พร้อมที่จะเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี” นอกจากนั้นจากการดูคะแนนรายด้านแล้วพบว่า นักเรียน คนที่ 4 มีคะแนนการร้องโน้ตสูงกว่าคะแนนการเล่นมากอย่างเห็นได้ชัดคือ 134 คะแนน และ 106 คะแนน อาจเป็นไปได้ว่านักเรียนเล่นผิดบ่อยครั้ง เนื่องจากขาดการซ้อมอย่างสม่ำเสมอ และอาจเป็นไปได้ว่านักเรียนรู้สึกประหม่าเมื่อต้องเล่นต่อหน้าผู้เชี่ยวชาญ ทำให้เกิดความ ไม่มั่นใจ จึงทำให้เสียคะแนนการเล่นมากกว่าการร้องโน้ต อย่างไรก็ตาม มีนักเรียนเพียง 1 คน ที่ได้คะแนนการร้องโน้ตน้อยกว่าการเล่นบทเพลง ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ว่า ถ้าร้องโน้ตได้ ไม่เพี้ยน ก็จะเล่นไวโอลินไม่เพี้ยนด้วย อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่กล้าเปล่งเสียง และกลัวการ ร้องเสียงสูง ทำให้ร้องไม่ตรงเสียง แต่ที่สามารถเล่นไวโอลินได้ตรงเสียง อาจเป็นเพราะจดจำ ระดับเสียงและทำนองได้ในใจ (Inner hearing) ทำให้เล่นไวโอลินได้ตรงเสียงมากกว่า สอดคล้องกับแนวคิดของดวงใจ อมาตยกุล (2546: 111) ที่ว่า “การร้องตรงเสียงเกิดจากการ ที่นักร้องได้ยินระดับเสียง (Pitch) แต่ละเสียงอยู่ในใจก่อนที่จะร้องเสียงนั้น การไม่ได้ยินมาก่อน จะทำให้ขาดความละเอียดอ่อนในการขับร้อง เสียงจะเพี้ยน” ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า แม้ว่านักเรียนจะร้องไม่ตรงตามเสียงเปียโน แต่ถ้ามีการจดจำเสียงนั้นในใจได้ถูกต้อง จะส่งผล ให้เล่นไวโอลินได้ถูกต้องตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 เนื่องจากแบบฝึกหัดสำหรับการเล่นไวโอลิน โดยใช้วิธีการร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ต้องอาศัยการร้องโน้ตที่ตรงเสียงก่อนที่จะเล่นไวโอลิน แต่มีเด็กบางคนที่

ร้องโน้ตไม่ตรงเสียง แม้ว่าจะเทียบเสียงโดยใช้เปียโนช่วยแล้วก็ตาม ทำให้ต้องเสียเวลาฝึกให้เด็กร้องให้ตรงเสียงก่อนที่จะเล่นไวโอลิน ดังนั้นผู้สอนจึงควรมีเทคนิคในการสอนเรื่องของการร้องโน้ตด้วย เพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การสอนโน้ตอาร์เปจโจ (Arpeggio) ใช้เวลาไม่มากนัก เพราะเป็นเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็ว ดังนั้นจึงควรวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยการกำหนดเวลาที่เหมาะสมกับเนื้อหา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการร้องโน้ตก่อนการเล่นเครื่องดนตรี โดยใช้เครื่องดนตรีประเภทอื่น

2.2 ควรมีการสร้างแบบฝึกหัดการเล่นไวโอลิน โดยใช้วิธีการร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่โน้ตในบันไดเสียงไมเนอร์ (Minor)

2.3 ควรเลือกนักเรียนที่มีพื้นฐานเรื่องการร้องเพลงมาใช้ในการทดลอง เพื่อให้ผลของการทดลองเป็นไปตามสมมติฐาน

2.4 การร้องโน้ตแบบโดยย้ายที่อาจเหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่เพิ่งเริ่มเรียนอ่านโน้ตมากกว่าผู้ที่เคยชินกับการอ่านโน้ตแบบโดยอยู่กับที่ (Fixed do) แล้ว

เอกสารอ้างอิง

- ดวงใจ อมาตยกุล. (2546). การขับร้องประสานเสียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย นาควงศ์. (2541). การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของโคไต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2537). หลักการของโคไตสู่การปฏิบัติ วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบโคไต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เดชาชัย สุจริตกุล. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคไตกับวิธีสอนปกติ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วรวิทย์ จันทร์เพ็ง. (2549). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี เรื่อง ซลู่รีคอร์เดอร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทิดไทยวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการสอนตามแนวคิดของโคไต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.